

Barcelona i la màfia: "qüestió d'anonimat"

Ramon Macià Gómez (Elx, 1958) ha estat el jutge supervisor de l'operació antimàfia Elianto, conclosa amb deu detinguts a Barcelona i 1.348 quilos d'haixix decomissats. Per primera vegada en parla amb la premsa però, això sí, prefereix no fer-se fotos.

No li agrada que el vegin com un croat que combat la Cosa Nostra a casa nostra. Diu que només fa la seva feina. No és cap heroi, ni cap jutge estrella. Per això i per prudència s'absté de sortir a la foto. No obstant això, aquesta modèstia no desllueix una excel·lent tasca que ha acabat amb la detenció de perillosos caps de la N'Drangheta, la màfia calabresa, com ara Giuseppe Carnovale, Luigi Molinetti, Giovanni Puntorieri, Domenico Paviglianti o, en aquesta darrera operació, Franco Gagliardini.

—*L'abast de la màfia és difícil de comprendre des del nostre país?*

—Sí. Quan jo vaig començar a fer-me càrrec de la investigació, fa dos anys, una de les coses que més em va colpir era que les autoritats italianes parlaven de tres morts de mitjana diària a la zona de Palerm a causa de baralles i venjances, activitats totes de la màfia. I és veritat. La màfia actua amb aquesta contundència. És una xifra que si la comparem amb la nostra realitat ens ha de fer pensar molt i molt sobre què passa a Itàlia. Malauradament, nosaltres vivim en un país on patim molt greument el problema del terrorisme, però tenim al costat una autèntica guerra de bandes de delinqüents contra l'estat perfectament organitzada. Tingui en compte que, avui dia, les sospites de la justícia italiana sobre els vincles entre la màfia i el que ha estat el seu govern ja no són una hipòtesis. Hi ha l'operació "mans netes", el trist assassinat del jutge Giovanni Falcone, la condemna de Bettino Craxi, la de Giulio Andreotti... Des d'aquí no ens ho podem ni imaginar, però és que Itàlia ha tingut un mafiós com a president del govern!

—*I com és va veure vostè immers en la lluita contra la màfia?*

—La història comença l'agost del 1995 quan, per la via ordinària i normal (el repartiment) vam rebre aquí al jutjat un cas que en principi no tenia més importància: la localització d'un ciutadà italià a Barcelona. Poc després vaig parlar amb el jutge italià que havia fet la comissió rogatòria i li vaig demanar una explicació d'aquella recerca. Ja en aquell moment em va dir que es pensaven que era un cas de màfia introduïda a la ciutat de Barcelona. A partir d'aleshores es van incrementar les mesures més enllà d'una localització ordinària. D'aquí va sorgir tot. Vam anar indagant fins el moment que el jutge italià i el fiscal, Armando Spattaro, em van remetre un requeriment internacional per localitzar Domenico Paviglianti, perquè hi havia la sospita que aquest important *capo* de la N'Drangheta era a Espanya. Continuen les diligències i finalment Paviglianti és trobat a Madrid. A partir d'aquí la meua intervenció ja és una mica per logística. Aquest jutjat, el d'instrucció número 10 de Barcelona, havia acumulat una important quantitat d'informació fruit de dos anys de feina (una gran base de dades si parlem en termes informàtics) i per això les autoritats judicials italianes em van demanar diferents ampliacions d'afers relacionats amb la màfia.

—*Però parlem d'una sola màfia o d'organitzacions diferents?*

—No, no és el mateix. La màfia és un concepte d'organització delinqüent en general, però dins d'aquesta idea hi ha moltes ramificacions. La N'Drangheta és l'organització calabresa, però hi ha també la Cosa Nostra siciliana, La Camorra napolitana, la Sacra Corona Unita de Puglia... De vegades tenen contactes, altres no. I fins i tot algunes mantenen fortes lluites internes i externes. Estan situades territorialment. De fet les diferències més l'abast del territori que ocupen que

"Les sospites de la justícia italiana sobre els vincles entre la màfia i el que ha estat el govern italià ja no són suposicions. Des d'aquí no ens ho podem ni imaginar, però és que Itàlia ha tingut un mafiós com a president del govern!"

l'organització en si. En aquests moments la que s'investiga a Barcelona és la N'Drangheta. És cert que hi ha altres diligències però... em permet que no en parli, oi?

—Quina és l'especialitat de la màfia calabresa?

—A Espanya es dedica al tràfic de drogues —tenim detectat tràfic de cocaïna i haixix— i sobretot blanqueig de diner. A Itàlia ja és una altra història. Allà, a banda de dominar el tràfic d'estupefaents, les activi-

tats delictives són més àmplies i inclouen segrestos i homicidis. És una organització molt violenta. Només una xifra. Segons les autoritats italianes, entre els anys 95 i 96 la N'Drangheta va fer més de mil morts.

—Això fa pensar en els Corleone de Francis Ford Copola...

—No, ni de bon tros. No hi ha coincidències cinematogràfiques. La jerarquia que veiem a les pel·lícules, la de Don Vito, no és un bon tret per definir-les. Més aviat hem de pensar en una estructura col·legiada. Moltes vegades parlem del mateix *capo* (el *capo di capi*) i en poc temps en surt un altre. Els és molt fàcil substituir la persona que està al capdamunt.

—A l'hora de combatre la màfia, l'intercanvi d'informació amb la justícia italiana és clau, no?

—Això és. I en aquest punt vull dir que la col·laboració amb els italians és excel·lent i molt directa. Com a exemple em podria remetre a aquesta última operació. L'endemà que els detinguts passessin a disposició judicial ja eren aquí dos fiscals antimàfia de Torí i el cap de la policia antimàfia de la localitat per ajudar-me a estudiar el cas, prendre declaracions i aportar la informació que fos necessària.

—Per què tractant-se de crim organitzat és vostè i no l'Audiència Nacional qui l'investiga?

—Bé, hem de tenir en compte la legislació. Les extradicions, per exemple, són matèria de l'Audiència Nacional, però aquí parlem de la investigació, d'esbrinar si s'ha produït algun delictes, si un cop es tanca la instrucció els fets que se'n deriven són competència d'aquell tribunal, evidentment els remetré el cas. De fet així ha estat en el cas de Domenico Pavigliati.

—Es troba implantada la màfia a Catalunya?

—Crec que el risc és mínim. Pensem que als Estats Units la màfia va tenir un moment eufòric, però ara va de baixada. La màfia no té, llevat d'algunes excepcions, interès per instal·lar-se aquí. Una altra cosa és que, sobretot a Catalunya, els sembla interessant, que els ho sembla, per blanquejar diners, ocultar els seus membres pròfugs de la justícia o fins i tot preparar operacions. Pel que fa al tràfic de drogues, utilitzen Espanya per exportar, però no per vendre. No els és un mercat atractiu. Pensi que parlem de tones d'estupefaents, fins i tot el que coneixem com "la ruta del baka-

Domenico Pavigliati, Giovanni Puntorieri i Luigi Molinetti. Aquests són tres dels mafiosos detinguts a l'estat en operacions llançades pel jutge Ramon Macià.

lao" és una demanda que, per mins, no els interessa. Per un mafiós, això no és res. Parlem d'un nivell molt superior al del consum directe que tenim aquí. Ara la màfia treballa sobretot a Sud-amèrica, on hi ha un mercat que sí que els atrau.

—I del tràfic d'armes, tampoc n'estan al marge...

—No, és clar que no. Les armes il·legals mouen molts diners i representen un caramel que cap organització mafiosa pot refusar.

—En aquest àmbit potser hi ha connexió amb ETA?

—Una relació llunyana i remota entre la màfia i ETA, sí, però no un vincle directe. Per a una organització com ETA que necessita una aportació econòmica importantíssima cada dia per mantenir les seves infraestructures, qualsevol operació que li comporti diners és interessant: siguin armes, prostitució, la que sigui. Sí que és cert, doncs, que com a grups de crim organitzat, tenen un denominador comú que són aquestes immenses despeses. A vegades arribem a un cap i comprovem que —com dèiem adés— no és el Corleone que pensem. Ens trobem amb una persona que té unes despeses elevadíssimes, però és que ha de mantenir una organització que costa molts diners.

Ara bé, tinc la sensació que el tràfic d'armes amb una organització com ETA no interessa tant la màfia com la demanda que del sector dedicat als atracaments. A més, a Espanya aquest tipus de delictes són comesos molts cops per italians. En aquests moments em ve al cap la mort de dues agents de la policia municipal de Còrdova mentre perseguen uns atracadors, se'n recorda? Bé, aquests eren italians. En aquest darrer cop contra la N'Drangheta hem localitzat dues armes: una a Barcelona i l'altra a Torremolinos.

—Per què diuen que Barcelona és una ciutat tan atractiva per a la N'Drangheta i la màfia en general?

—És molt simple. A banda de facilitar-los una mobilitat de diners en el mercat financer, està només a una hora de vol de Roma, a cinquanta-cinc minuts de Milà... A més, el volum de turisme permet als mafiosos passar desapercebuts. Només ens cal imaginar-nos el mateix italià a Valladolid o a Barcelona. És una qüestió d'anonimat.

Anna Murgadas